

Előfizetési feltételek

helyben hűtőhöz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyedévre 3 kor.

Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetések díja:

Centiméterenként 6 fillér.
Közérdekű közlések külön árakban.
Helyben részeseülnek.

NYILT TÖR SORA 40 FILLÉR

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség

hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők: Főtitár 38 szám földszint. — Értekezni lehet naponta d. e. 10—12 órákban.

Előfizetések és hirdetések a lap kiadóhivatalába (Könyvnyomda és Papírárgyár r. t.) küldendők.

Egyes számok kaphatók: Földes Ede, Cirner József és Grünfeld Dávid kereskedésében.

Kéziratok nem adóznak vissza.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési felhívás

a „KÖZÉRDEK” XXIII. évfolyamára.

Erős küzdelmek korát éljük. Nemzeti életünk fejlesztése, nemzeti jogaink biztosítása, nemzeti szellemünknek minden intézményünkben való érvényesítése képezi feladatunkat. Mindenkinek kötelessége e nehéz harcban résztvenni szívének teljes melegevel, lelkének minden erejével és elméjének legjobb tudásával. A magyar alkotmány minden jó hazafinak erős vára. Ez alkotmány szabadelvű és szabadelvűségénél fogva biztosítja a józan haladást. A szabadelvű haladásnak voltunk és leszünk hívei, a nemzeti fejlődésnek maradunk hű munkásai. 22 éven át sok nehéz harcot vívtunk meg becsülettel s a közügy érdekében békés munkára és kemény harcra egyaránt készen állunk a jövőben is. Vármegyénk közéletének mozzanatait gondos figyelemmel kísérjük és szívesen támogatunk minden törekvést, mely a politikai ellentétek helytelen érdességét elsimitani, a közéletet fellendíteni, a közművelődést előmozdítani, a közvagyonosodást segíteni, a társadalmi életet kedvesse tenni alkalmas lehet. Mint a szabadelvű párt közlönye Deák Ferencz szellemében igyekezünk eleget tenni hazafiai, nemzeti kötelességeinknek, s hogy ennek teljes sikerrel felelhessünk meg kérjük vármegyénk közönségét, hogy bennünket támogatni szíveskedjék.

Lapunk előfizetési ára: egy évre 12 kor., fél évre 6 kor., negyedévre 3 kor.

A KÖZÉRDEK szerkesztősége.

Az új év.

A múlt év sivár politikai életének küzdelmei után bizonyára természetes, ha némi aggodalommal tekintünk az új évre. Az obstrukció óriási kárait felesleges rész-

letezni, de általánosságban el kell ismerni, hogy az alkotmányosság erősnek látszó biztosítékai az élet kerülhetetlen követelményeivel szemben nem mutatkoztak mindenben olyanok, a minőknek egy parlamentáris országban feltétlenül kívánatos. Az állam gépezete működik tovább, dacára az ex-lexnek. A hadsereg állománya az önkéntesek reményen felüli számban való bevonulása következtében nem zsugorodott éppen oly kicsire, a minőknek az orrukna tovább nem látó, de azért magukat nemzeti hősöknek feltüntető hazafiak ohajtották, pedig az újonczlétszám nincs megszavazva. Ez a körülmény szintén hátrányos parlamentáris felfogásunk szerint. Fizetjük tisztviselőinket, fenntartjuk kulturális intézményeinket, gondoskodunk közlekedésünk zavartalan voltáról, holott még az ellenzék akadékoskodása miatt indennitink sincs, nemhogy költségvetésünk. Egy szóval az ellenzék helytelen túlzása, a mit most Kosuth Ferencz és pártja is eltel, oda viheti alkotmányos életünk folyamait, hogy a nemzet jelentékeny része elszakít tőle, csekélyre becsléi erejét, tiszteletlenül érez irányában, a mi feltétlenül káros hatású.

A jövő feladata éppen ezen káros hatás okainak megszüntetése. Az élet megköveteli a maga jogait. Az ország nem maradhat a tespedés, a hátraesés, a káros mulasztások szomorú útján. Vármegyénk, városaink közéletét nem szabad kiténnünk a további veszedelemnek, mely a visszas politikai helyzetből foly. Erőteljes társadalmi mozgalom kell, hogy fellendüljön, mely közgazdasági, kulturális és politikai életünk minden tényezőjére aképpen hasson, hogy felvonuljanak azok az egyének, kik előtt a haza sorsa — úgy látszik — sokkal csekélyebb várom, mint teifengős idejük szerinti csekély személyük felfogásának erőszakolása. A magyar nemzet jobbainak helyes felfogása kell, hogy győzzön, mert nekünk feltétlenül ma kell biztosítani mindazt, amit nemzeti erőnk, nemzeti szellemünk erősítése érdekében ma megnyerhetünk. Holnap azután meglátjuk mi a kötelességünk ezen a téren, de azt, ami ma teljesen bizonyos, a holnapi bizonytalan kísérletért nem tehetjük kockára. Ezt pedig csak parlamentáris viszonyaink rendes mederbe való terelésével érhetjük el s erre közreműködni mindnyájunknak hazafias kötelessége.

SZEMLE.

A községi és körjegyzők fizetése. Gróf Tisza Istvan miniszterelnök az alispánoktól sürgősen beküldött a községi és körjegyzők javadalmazására vonatkozó részletes statisztikai adatokat, hogy amint programjában megígérte, a községi és körjegyzők fizetését rendezze. Mint a Magyar Nemzet írja, az alispánok már kitöltötték és beküldték a miniszteriumba a november 15-én megküldött kérdőíveket s most a miniszteriumban ez adatok alapján pontosan kiszámítják, hogy mennyi összeg szükséges a fizetések rendezésére. Létminimum gyanánt valószínűleg a mostani fizetések középső arányát fogadják el s oly jegyzőknél, akiknek a létminimum nincs meg, a hiányt állami segítséggel pótolják. A létminimum fix összege azonban nincs megállapítva.

Az állami tisztviselők pótléka. A tisztviselők pótlékainak kiutalásáról szóló kormányrendelet már napok óta foglalkoztatja a miniszteriumok számvevősegi osztályait. A számvevősegi tisztviselők permanenciában vannak. A hivatalos órákon kívül késő estig lázas sietséggel készítik ezer meg ezer tisztviselő számára az utalványrendeletet. A rendelet szövege rövid, csupán annyit tartalmaz, hogy fizessen ki az állampénztár vagy az adóhivatal az illető állami tisztviselő részére, fizetési könyvébe való szabályszerű bejegyzés mellett, az 1903. évi január 1-től kezdve 1903. december 31-ig terjedő időre esedékes pótlék után előlegkeppen egy bizonyos összeget. Az állami tisztviselők jó része már megkapta az utalványrendeletet és a többi is néhány nap múlva felveheti a neki járó fizetési pótlékot.

Az obstrukció. Kérdeni a nemzeti ideálokról: a hazafiai leleknek oly magaslatos lendülete, mely elismerést érdemel. Objektív szemlélettel számolni a tényekkel és létező viszonyokkal: az érett politikai bölcseségnek oly nyilvánulása, mely alkotó erejével megteremtí és valóra váltja az állami élet gyakorlati követelményeit. A mely nemzet megelégedezik, avagy lemond eszményeiről, az a nemzet elveszti állami önállóságát és létjogát. Viszont amely nemzet tisztán eszményei világában él és mozog, az a nemzet lemondott jövőjének fejlődésének feltételeiről s egy édes álom

TÁRCSA.

A költő bánata.

„. . . Nem az fáj nekem, hogy út már az óra,
S itt hagyom a földet ime ily korán;
Nem az fáj, hogy visznek síró harangszóra,
S rámdobják a földet durván, mostohán . . .
Nem az fáj, hogy sírva nem gyászol meg senki,
S hogy a világ hamar nevémet felejtí!

De az fáj, hogy lantom már sohase zendül,
Örömet bánatot — szívem szerint szólva —
Nem zeng szabadságról, vágyról, szerelemről,
Pedig szívemnek sok zengő hurja volna,
A szívem még tavasz tele van viraggal,
Siralomház ezer fojtott sohajtással!

Oh az fáj, oh az fáj s ez a seb mily égő . . .
Hogy míg erős voltam csatakürt nem zengett
Hivni viadalra s elesni vitezlő
Bajtársakkal együtt, a szent zászló mellett.
Küzde érted hazám joga, szabadsága;“
— Égő bánatával a haldokló költő
Könnyező szeméit örökre lazárja.

Erdélyi Béla.

A piroskendő.

Írta: Tóth József.

„Halljuk uraim!” A kaszinó ebédőjében a zsvaj egyszerre elnémult.

„Piroska, kopó, nyul . . . Bliktri! Majd én mondom el valamit. Mert hiszen puskával könnyű nyulat löni, — de elevenen fogni nyulat; ez a valami: én négyet fogtam egy nyomra: foghattam volna ötvennégyet is, de nem akartam. — Bizony Isten!

— Halljuk, uraim, halljuk!

Az ebédő szárnnyajtóján nagy zajjal kezdett betódulni a külső publikum.

— Mi az? mi az? halljuk?

A dszentri-vadász mosolyogva intett a kezével:

— Pszt, pszt, barráim; Nagy dolog ez. Nagy dolog!

A vadásztársaságnak fogalma sincs a „jutányos” vadászatról . . . Bebizonyítom. — De előbb hadd iszom egyet . . . No most már hallga.

— Hát tegnapelőtt kocsin megyek a feketei tanyámra. Óriási hó mindenfelé. Legalább másfélméteres, de a fuvásokban még több. Amint megyünk, egyszer csak azt mondom a kocsisomnak: Gyurka: látod mi van ott?

— Igenis látom.

— Hát mi az te számár?

— Nem számár az kéröm alásan, hanem nyul.

— No ugy-e, hogy nyul, te számár? fogd meg ezt a gyepőt, leszállok . . . Leszállottam azon módon.

— Nezz ide, Gyurka — mondok. A Gyurka odanézett, de még akkor nem látott semmit. Azaz, hogy annyit már látott, hogy az országutról beugrottam a tábla földre. akarom mondani térdig beleestem a hóba.

De most! . . . „Néz ide Gyurka!” mondok.

Ezzel lehajoltam és két fülénél fogva kirántottam a hóban fekvő tapsifülest, amely a levegőben úgy viczkándozott, mint a csik a vízben.

„Gyere hunczut!” — mondok — jó pecsenye lesz belőled. Te meg Gyuri eredj tovább a kocsiival; én majd fogdosom a nyulakat elevenen.

Alig megyek 10 lépésre: megint látok egy nyulat a hóban. Egész bátran odamentem. Meg se mozdult. Azt is megfogtam. Igaz-e hogy naczerü!

Barráim! ez naczerü! Mék tovább 10 lépésre megint egy nyul. Fogtam a fület. De a Gyurka már alig birta őket fogni. Nagyon viczkándoztak.

No csak még egyet. Alig léptem ötöt, már ott volt a — negyedik. Persze a nagy hóban egyik se birt tovább menni. Barráim ez naczerü! Megfogtam ezt is. Foghattam volna még vagy ötvenet, de nem akartam. Hanem most már mit is csináljunk ezekkel a viczkándozó állatokkal?

Hát megkötözzük őket. De mivel! Madzag nem volt.

— Gyurka add ide a zsebkendődet! — mondok.

— Micsodát kéröm alásan? a keszkenőmet? Az neköm csak vasárnap szokott lönni.

Mit volt mit tennem. Elővettem a magam zsebkendőjét.

Halaha! Naczerü barráim, naczerü . . .

Éppen az a szép piros keszkenő volt nálam, amelyiket a feleségem prezentben hozott a pesti világkiállításról, mint naczerü „csikós zsebkendő.”

Mondok már mindegy.

Összekötöttem vele a négy nyul hátulsó lábait, aztán a tapsifülest „usgyi” az ülés alá! Most már csak viczkándoztatok ha tudtok!

— Gyertünk Gyurka! Mentünk. Hanem egyszer csak mi történt? . . . Naczerü, naczerü! Erre már muszáj inni barráim:

— Mi a . . . ? mi a? Halljuk hát!

— Mindjárt barráim, mert az naczerü. Olyat még nem hallottak az urak soha életükben.

Egyszerre csak nagy robajt hallok és látom ám, hogy a kocsi első ülése alól mind a négy nyul kiugrik és szalad az országuton, mint az istennyila . . .

— Tyhúj! Elszaladtak a „gazembörök” — rikoltám — ott viszi egy a piros keszkenőmet is. Valósággal úgy volt . . . a fehér hóban csipely lángolt a vörös kendő, amint a szaladó nyul czipelte magával a lábán. Naczerü! naczerü!

Hát úgy lehetett az, hogy nem egészen jól kötöttem

ringató karjaiban éri el csendes kimulását. Az alkotó államférfiúi bölcseségnek feladata tehát az, hogy a meglevő viszonyok keretében érvényesítse eszményi célokra törekvő tevékenységét. Ez tehát ama reális értékű gyakorlati irány, mely gondosan kerülve a szertelenségeket, a nemzet közjává szolgáló nagy eredmények kivívására van hivatva. Kétséget sem szenved, hogy az obstruáló ellenzék, hazafias küzdelmének hosszú tartamában nagy eszmét és fenséges gondolatot képviselt. Tisza István gróf kormányelnök maga is készséggel elismerte, hogy a katonai kérdések dolgában elért eredmények jórészt az ellenzék érdeme. A kormány katonai programja tehát most már oly további vitát nem tűrő szilárd alap, melynek kiépítésére és fokozatos fejlesztésére kell összes tevékenységünket fordítanunk; és e hazafias kötelesség tudatával szemben most már teljesen jogosulatlan az az erőszakos harc, melyet az ellenzéknek törpe töredéke még most is folytatni akar a többség és a kormány munkavégző törekvése ellen. Nem eszményi célokat szolgáló hadviselés az: többé, hanem a léha hiuságnak, a felekezeti gyűlölségnek és az érdekhajászatnak silány indokokból eredő küzködése, mely a hazafiság koturnusába öltözött, a zavarosban akar halászni.

Vegyes hírek.

— **Újévi tisztelgések.** A beköszöntő új esztendő alkalmával, régi jó szokás szerint, jó kívánatokkal üdvözöltek most is egymást az emberek. De nemcsak a társas életnek megszokott kedves ünnepe volt ez, hanem hivatalos ünnep is egyúttal, a melyen testület-ről-testületre fokozatosan emelkedve jutott el az egész magyar nép üdvözlése a magyar király trónjának számolyáig. Az egyes hivatalok saját főnökeik előtt tisztelgve, mindnyájan Alsó-Fehér vármegye székházába vonultak fel. Megjelentek Alsó-Fehér vármegye alispánjának vezetése alatt Nagyenyed város országos képviselője, a vármegye és Nagyenyed város tisztikara, a kir. tanácsos pénzügyigazgató vezetése alatt a városunkon elhelyezett összes állami hivatalok: pénzügyigazgatóság, járásbíró, számvétség, állampénztár, áll. építészeti hivatal, orsz. fegyintézet, posta- és táviróhivatal, államvasutak, kulturmérnökség, vinczellerképezde tisztviselői, polg. és elemi leányiskola tanítói kara. Mindnyájuk nevében Szász József alispán fejezte ki Alsó-Fehér vármegye közönségének hódolatát a király ő Felsége iránt és szép szavakkal kérte Zeyk Dániel főispánt, hogy e melyen érzett hódolatot a legmagasabb trón számolyáig juttatni méltóztassék. Egyben meleg szavakkal kifejezést adván azon tisztelgetés és ragaszkodásnak, melyet vármegyénk közönsége ő méltósága iránt érez, Isten áldását kérte életére és működésére. Zeyk Dániel főispán az üdvözlésre hosszabb beszéddel válaszolt, melyben politikai életünk meddőségét és

meg a kendőt, a csombok kioldódzott, s a nyulak elszabadultak, de az egyiknek felkötve maradt a lábán a zsebkeendő. . . Így aztán se nyul, se zsebkeendő. De még az se lett volna nagy baj. Hanem a lovak úgy megijedtek amint a nyulak kiugrottak a kocsiból, hogy egészen megbokrosodtak, s nem nyugodtak addig, míg engem a kocsimmal együtt nyakig bele nem teremtettek egy hóval telt árokba. Eddig volt fiuk.

Igaz-e, hogy naczerer?

— De nem addig volt a — szóit bele egy malicziózus vadász. Hát azt nem beszéled el a mi ma történt? Nem mered ugy-e? Persze! Majd elmondom én. „Ma reggel bemegy egy kaczkias menyecske az eleven-nyulvadászhoz valami dologban. Az eleven-nyulvadász még aludt, hanem a felesége kérdezte, hogy mi járban van? A kaczkias menyecske azt mondta, hogy a tekintetes urral volna egy kis beszélni valója. . . E pillanatban a tekintetes asszony észrevette a kaczkias menyecske derekához tűzött azt a piros keszkenőt, melyet ő hozott az urának a pesti kiállításról.

— Hol vette ezt a kendőt? — kiáltott rá a menyecske kéré.

A menyecske ijedten tekintett a haragos tekintetes asszonyra és himelt-hámolt, de nem tudott felelni.

— Hol vette ezt a kendőt? ismétlé a tekintetes asszony. Hiszen ez az uram kendője. Oh most már tudom, mindent tudok. . . Ugy-e maga az a Fehér Klára?

— Igenis kérem alásan — hebegte a menyecske.

(A tekintetes ur ifjabb éveiben udvarolgatott a Klárikának.)

— Hogy került ez a kendő magához?

— Hát kérem alásan úgy, hogy tegnap reggel egy nyulat fogott az uram a hóban és aztán annak a lábára vot felkötve ez a kendő. El is csodálkoztunk rajta, hogy most már még a nyulak is zsebkeendőbe fújják az orrukat.

zilaftását is érintvén, nemzetünk gondviselésének és áldásának, a jövő biztató vigasztalásának a magyar alkotmányt és azt a tiszteletet tartja, melyet alkotmányunk iránt a magyar király ő felsége, példát adva mindnyájunknak, érez és nyilvánít mindenkoron. A maga részéről megköszöni a meleg üdvözlő szavakat s kerli a vármegyénk javának együttes munkálására a jelenvölkakat. A tisztelgők lelkes eljenzése zárta be a lélekemelő szép jelenetet. Szász József alispán a vármegyei tisztikar br. Banffy Kazimir főjegyző, Nagyenyed város tanácsa dr. Varró László polgármester vezetése alatt tisztelgett, kiknek üdvözlő szavaira az alispán minden szavaira kisugárzó lelkesedéssel és szónoki hévvel válaszolt. Különösen hangsúlyozva Nagyenyed város iránt való őszinte szeretetet s igerve, hogy minden irányban közre fog munkálni a város anyagi és szellemi irányban való fejlesztéséhez. A Bethlen-koll. tanári karát Nagy Lajos rektor-professzor vezette a főispán mint főgondnok elé s őt emelkedett hangú beszédben üdvözölvén, kérte a kollégium iránt továbbra is az eddig tapasztalt jó indulatát.

— **Kinevezések.** A magy. kir. pénzügyminiszter Kovács János rendelkezési állományban levő vármegyei főpénztárost a IX. fizetési osztály harmadik fokozatába számvizsgálóvá, Tulogdi Zoltán rend. állományban levő vm. alszámvevőt és Sveszter József rend. áll. vm. számtisztet számtisztekké nevezte ki. Gratulálunk.

— **Dániel napja.** Zeyk Daniel Alsó-Fehér megye köztisztelben és szeretetben álló főispánjának nevénapja alkalmából a vármegye tisztviselői kara Szász József alispán vezetése alatt fejezi ki tiszteletteljes gratulációját. Ezen melyen és általános érzett tisztelgetés kifejezéséhez mi is lelkünk egész melegével csatlakozunk, kérve ő méltóságát, hogy hódolatunk és szeretetünk ezen csekély jeletőlünk szívesen fogadni méltóztassék. Isten adja, hogy ő méltósága nagy tehetéseit, sok tapasztalatait és buzgóságát politikai és különösen vármegyei közeletünk sokszoros javára hosszú időknél értékesíthesse!

— **Dr. Dobozy Vilmosné sz. Köblös Mariska** urnó kora elhunyt szülés közben mely részvetet keltett. Szilveszter napján volt a temetés, melyen nt. Janesó Sándor ev. ref. lelkes megható szép beszédet mondott. A koszorúkkal borított gyászokocsi rokonok, jó barátok s tisztelők nagy serege kísérte végző nyughelyére.

— **Szilveszter-est.** Kedélyes és családias jellegű társas mulatság folyt le Szilveszter estén a báteremben. A mulatságon sokan vettek részt a zsurozó ifjuság köréből. A jókedv átment az új év hajnalára, sőt reggelére is.

— **A télről.** A karácsony második napján hirtelen megváltozott idő keményen tartja magát. Állandóan minusz öt-tizenöt fok a hideg, sőt egyes vidékeken még ennél is alacsonyabban jár a hőmérő. Valóságos szibériai a hideg, hogy az embernek szinte megfagy a Jehelle. A szelesen hömpölygő Duna tükre is tele van már hatalmas uszó jégablakkal s ha így tarti egy-két nap alatt befagy egészen a víz. A magyar tenger, a Balaton — ritka dolog pedig — tegnap reggelre teljesen befagyott s a négy centiméter vastagságú jeget már vigan vadgossák a munkások s hordják jégvermekbe. De Maramarosmegyében is czudar idők járnak. Maramarosban december 29-én oly nagymennyiségű hó hullott alá mindenfelé, hogy a magasabb vidékeken egyszerre járhatatlaná lettek az utak; a havasokon pedig méternyi magasságu a hó.

— **A Maros hidját** a mihalczfalva—balászfalvi törv. hatósági küzötn tatarozzák. A munkálat kiterjed főképpen a hid-pálya paliozatának kiváltására s a két gyalogjárónak új anyaggal való burkolására.

— **A nagyenyedi vadásztársulat** f. hó 9-től kezdődőleg a Bükkös erdőben s a Papoktava nádasaiban s a mellettük levő marosmenti berkekben a ragadozó vadak mérgezését megkezdi. Figyelmeztetjük ez alkalommal a közönséget, hogy ezen helyeken, hatósági engedély nélkül, járkálni nem szabad, mert aki a tiltott területen jár, kihágást követ el és szigorú büntetésben részesül.

— **Útáthelyezés.** A mihalczfalva—balászfalvi t. h. közút 17—18 km. szakasza áthelyeztetik s az áthelyezési munkálatokra Reithoffer Alajos vállalkozóval köttetett meg a szerződés.

— **A Branyicska-boózi** fekete márvány telep kihasználására alakult iparvállalat ügyében dr. Teri Ödön kir. körjegyző, jelenlegi tulajdonos, f. hó 9-én d. u. 4 órakor Gyulafehérvárt a városház tanácstermében értekezlet megtartására hivta össze az érdeklődőket. E vállalat főcélja az, hogy a hazánkba beözönlő márvány cikkeket, különösen a butortüzet terén, hazai első rendű márvánnyal pótolja. A bányá telep kitérő anyagot az értékét szakértők 10 millió koronára becsülik. Sikert kívánunk a derék vállalat hoz.

— **Néhány őszinte szó** az elmúlt és jelen eseményeiről. Ilyen cím alatt 29 lapos politikai röpirat

jelent meg br. Kemény Gejzától. Az utolsó 3—4 év mindenféle katasztrófait veszi számon s azután végigtekint hazánk eseményein. Foglalkozik br. Banffy bukásával, Szell Kálmán kormányzatának irányelvei és taktikájával s azután az obstrukció kitérésének és elterjesztésének okait és alapjait mutogatja. Konkluziói a következők: A házszabályok módosítása elodazhatóan és mindenáron keresztülvendő. Erre Gladstone is kényszerítve volt s Angliában ezt a beketörök kidobásával vitték végbe. Ennek, szerinte nálunk is alapja lehet az 1848: IV. t.-cz. 14. szakasza és az 1848. évi házszabály. A röpirat azzal végződik, hogy Angliában, ahol a házszabályok megváltoztatását keresztül tudták erőszakolni, a parlamenti szabadság meg volt mentve, ellámban a fekevesztett lengyel alkotmányos élet Lengyelországot megsemmisítette.

— **A veszedelmes kávé.** A német birodalmi főtörvényszeknek érdekes „elvi kérdésben” kellett döntenie a minapában. A döntésre a német büntetőtörvénykönyv 223. szakasza adott alkalmat, a mely a testi sertes büntetéséről intézkedvén, nagyobb büntetést mér a vadlottra, ha ez a tettet „fegyverrel, késsel vagy valami más veszedelmes szerszámmal” követte el. A veszedelmes szerszámok száma az előfordult bűnesetek kapcsán, a mióta ez a paragrafus megvan, ugyancsak megsaporodott. A birodalmi főtörvényszék eddigi döntései veszedelmes szerszámmal minősítették sok egyéb között a pecsétymotót, a eszmauhozót és a gyertyatartót is, szóval egész csomó olyan tárgyat, a mivel lehet ugyan ütni is, de figyarában mégse az az általános rendeltetésük, hogy jévlük koponyát repeszsenek. Nemrég azután a következő eset történt. Egy lipcei uriember, a vidámabb természetű uriemberek fajtajából olyan kitünően érezte magát a sörházban, hogy mire család szentelye küszöbét átlépte, szerető hitvese már a reggeli kávét főzte. A szerető hitves a viszontlatás első pillanatában úgy vagott egy bögre forró kávét a vidám természetű uriember fejéhez, hogy ez a családi szentely küszöbén összerogyott. A forró kávé mind lemartha a bőrt az arczáról. A forró üdvözlés eredménye valópör és fenytő följelentés lett. Így került a főtörvényszék abba a helyzetbe, hogy döntenie kellett: veszedelmes szerszám-e a forró kávé. A főtörvényszék kimondotta, hogy a 223. szakasz alkalmazásának ebben az esetben igenis helye van, mert ha maga a forró kávé veszedelmes szerszámmal még nem is minősíthető, de a bögrével együtt már igenis az. Érdekes az asszony védőügyvédjének az argumentálása, a ki a kávé kegyetlen természete ellen meantségül azt is fölhozta, hogy — cukor is volt benne. Ezt a meantséget azonban a főtörvényszék el nem fogadta, mert a cukor megédesíthette ugyan a kávét, de nem édesítette meg se a fejbahajtást, se a — bögrét.

Közgazdaság.

Gazdasági szervezkedés.

Nagyszabásu akció a vidék érdekében.

Valamely áldatlan politika rettenetes rombolásokat végezhet ugyan gazdasági téren, de azért nem képes a gazdasági tevékenység minden mozgását lekötöni. Törekvő férfiak tettvagyá oly időben is, mint a folyó év, mikor a vakon dühöngő obstrukció mindent pangásra ítél, felkeresi a keves szabad, bár nehezen járható utat, hogy tovább munkálkodjék a gazdasági élet kiépítésén, vagy legalább mindent előkészítsen, hogy a kedvezőbb alakulás beálltával rögtön akcióba léphessen. Így látunk nem egy kezdet, előkészületét, sőt kész dolgot, melyek által erőnk a kívánt gyarapodást kapja.

A lefolyt évre visszatekintve látjuk, hogy gazdasági életünk majdnem minden ágában a szövetezés eszméje érvényesül. Szűkebb és szélesebb körökben a közös érdek képviselőitnek nagy fontosságu felismertetik s annak elérésére csoportosulnak az egyes érdekkörök.

Régebbi keletű a magyar gazdák országos egyesülete, újabb a gyáriparosok országos szövetsége, legújabb a kereskedők szövetsége és sok más kisebb jelentőségű.

A vidéki pénzüntézetek körében is már évek óta foglalkoznak az ilyen szövetség eszméjével, melynek megvalósítása a vidéki pénzüntézetekre nézve főleg azon oknál fogva birt nagy fontossággal, hogy míg a fővárosi intézetek mindennapi érintkezés folytán a közös érdekek képviselőite tekintetében ilyen központnak létesítésére utalva abszolút nem voltak, a vidéki intézeteknek az egész országban szétszóró működési körük-nél fogva, csak szűkebb körben érintkezhetvén egymással, a fontosabb kérdésekben sem volt alkalmuk közös találkozásra, kölcsönös eszmecserére, valamennyiüket érdeklő közös ügyekben egyöntetű eljárásra.

A szövetség megalakulásának egyik főnehézsége épen ezen körülményben rejlett, hogy még a megalakulásra szükséges előkészületek megtételére sem találkozhattak oly könnyen, és találkozáva az eltérő nézetek és folytatótt eszmecserék egy végleges megállapodás létrejöttét nehezítették.

Ez év elején egyszerre két irányban indult ki e téren

akció, mely úgy kiindulási pontjára, mint célzataira nézve teljesen ellentétes volt. Míg a régebbi mozgalom a vidéki pénzügyi intézetek kebeléből indult ki és csupán geográfice, természetszerűen a fővárosban találkozott és a szövetséget tisztán társadalmi alpra kívánta helyezni, a másik akció fordítva a fővárosból indult ki és a vidéken keresett magának híveket, s a szövetség czégre alatt bankot kívánt létesíteni. Ezen két irányban megindult mozgalom egymást céljai elérésében természetszerűen hátráltatta. Örömmel konstatáljuk, hogy még rövid pár nappal az év zárata előtt sikerült a Magyar pénzügyi intézetek országos szövetségének megalakulnia, mely szövetség az előbb jelzett társadalmi alapon a vidéki pénzügyi intézetek közös érdekképviseletét tüzte ki céljául, minden egyéb üzletszerű czelok kizárásával.

Ha végig tekintünk az alapító 102 intézet névsorán, biztosítva látjuk ezen kezdeményezés sikerét, a menyiben ezen intézetek és az általuk delegált egyének neveihez közgazdasági életünkben eddig állandóan a komoly, becsületos és önzetlen munka jól kiérdemelt sikere fűződik.

Nem kételkedünk abban, hogy ezen egészséges alkotás körül a vidéki intézetek nagy többsége mielőbb szilárdan tömörülni fog és ez által a szövetség erkölcsileg és anyagilag azon helyzetbe jutand, hogy a maga elé kitűzött czelokot kellő súlyal előmozdíthatja.

Szerkesztői üzenet.

Sólyom. Cikkeit kaptuk. Nem közölhetjük. Határozottan látszik rajtuk az elbeszélő képesség; de szerkesztők laza, esatlanója pedig nincs.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetés 10 szög 40 fillér, azon túl minden szög 4 fillér. A hirdetés bélyegdíjmentes. Levélbeli tudakozásra szívesen válaszolunk, ha postabélyeg mellékeltek. Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel.

Hirdetmény. A marosújvári takarékpénztár 1903 évben fizetett 5 1/2% betéti kamatlatát 1904. jan. 1-től kezdve 5% ra szállítja le. A kamatozás a betételt követő napon kezdődik és a kivételt megelőző napig tart. A pénztár, vasárnap kivételével, naponként nyitva. Kölcsön kamatlat 6, 7 és 8%, minden jutalek nélkül. **Az igazgatóság. 508 3-3**

Zeneiskolát végzett fiatalember, ki e téren már sikerrel működött, néhány szabad órával rendelkezik, tanítványokat elfogad. Szíves megkeresések **B. I.** jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek. **522 2-2**

Minden családnak

saját jól felfogott érdekében csakis a

**Kathreiner-féle
Kneipp-maláta kávé**

szabadna pótlékul használnia
a mindennapi kávéitalhoz.

04.1d

Számos elismerés és bizalom nyilatkozat igazolja azt, hogy

z. 8491—1903. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Müller Mihály ügyvéd által képviselt Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár végrehajtónak, Hoportyán Vaszília lui György, Hoportyán Juon és Hoportyán Jakab asszonynepei lakos végrehajtást szenvedők elleni 600 kor. tőke a jár. iránti végrehajtási ügyében az asszonynepei 342 sz. tkvben A + 2 r. sz. 122 hr. sz. kert és 123 hr. sz. sövényházból Hoportyán Vaszília és Juon illettől rész jutalekára 401 kor., az asszonynepei 343 sz. tkvben A + 12 r. sz. 1579 hr. sz. és 20 kor. 94 fillér váltáságtól terhel szőlőre 86 kor., a 13. r. sz. 1742 1 hr. sz. 10 kor. 13 fill. váltáságtól terhel szőlőre 38 kor. végre az asszonynepei 344 sz. tkvben A + 12-16 r. sz. 411, 412, 413, 703, 704, 705, 755, 756, 757, 1116, 1117, 1118, 1119, 1120, 1121, 1410, 1411 és 1412 hr. sz. fekvőkől Hoportyán Juon lui Györgyöt illettől rész jutalekára 138 kor. 17 fillér, összesen 663 korona 17 fill. becsárban az árverést elrendelte és hogy a fenn megjelölt ingatlanok az 1904. évi január hó 29-ik napján d. e. 10 órakor Asszonynepe községében megartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozik végrehajtó kivételével, tartoznak az ingatlanok becsértékének 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi nov. hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró mint tkvi hatóságtól.
Nagyenyeden, 1903. november hó 10-én.

Weiner,
kir. aljárásbíró.

518 1-1

Sz. 8311—1903. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbíró mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Müller Mihály ügyvéd által képviselt Nesztor Jozsif intrégáldi lakos végrehajtónak Gán Dumitru né Florea Parasztia intrégáldi lakos végrehajtást szenvedők elleni 140 kor. tőke a jár. iránti végrehajtási ügyében az intrégáldi 44 sz. tkvben A + 1-3, 6, 7-12, 15, 16, 18, 19-22 r. sz. 194, 284, 293, 294, 1805, 1807, 2347, 2362, 2364, 2365, 2384, 2579, 2583, 4225, 4231, 4250, 4251, 4412, 4422, 4429 hr. sz. ingatlanok felérésére 851 kor. és időközben ezen tkvből az 517 sz. tkvben Grán Trifon javára A + 1 r. sz. 2185-2192 hr. sz. ingatlanra a végreh. törv. 156 §-a értelmében egészben 171 kor. összesen 1022 kor. becsárban az árverést elrendelte és hogy a fenn megjelölt ingatlanok az 1904. évi január hó 25-ik napján d. u. 2 órakor Intrégáld községében megartandó nyilvános árverésen, a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsértékének 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában megjelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a kir. járásbíró által történt előleges elhelyezéséről kiállított letéti elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságtól.
Nagyenyeden, 1903. évi november hó 5-én.

Weiner,
kir. aljárásbíró

520 1-1

Sz. 2927—1903.

tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A balázsfalvi kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a balázsfalvi takarékpénztár r. t. végrehajtónak Deák István tóháti lakos végrehajtást szenvedők ellen 257 kor. s jár. iránti végrehajtásos ügyében a tóháti 187 sz. tkvben: A + 1 r. sz. 488 5 hr. sz. ingatlanára (szóló) 84 kor. továbbá a tóháti 116 sz. tkvben A + 1 rend 673 hr. sz. ingatlanra 36 kor., 2. r. 488/1 hr. sz. ingatlanra 46 kor., a 3. r. 1479/4 hr. sz. ingatlanra 164 kor. és végül a tóháti 105 sz. tkvben A + 2 rend 341, 342 hr. sz. ingatlanra 456 kor., a 3 r. 520 hr. ingatlanra 88 kor., a 4. rend 585, 595 hr. sz. ingatlanra 612 kor., az 5 rend 488/3 hr. sz. ingatlanra 268 kor., a 6 r. 488/2 hr. sz.-ra 40 kor., a 7. r. 488/4 hr. sz.-ra 84 kor., a 8 rend 1479/6 hr. sz.-ra 124 kor., a 12 r. 293 hr. sz.-ra 36 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendelte, s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi január hó 20-ik napján d. e. 10 órakor Tóháti községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozik végrehajtó és képviselő kivételével tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának tiszszázalékát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170 §-a értelmében bánatpénzt csak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított letéti elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságtól.
Balázsfalván, 1903. évi szeptember hó 5-én.

Csiszér,
kir. albiró.

523 1-1

1579—1903. v. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. törv.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyenyedi kir. járásbíró 1903. évi V. 610. sz. végzése következtében dr. Reich Mór ügyvéd által képviselt Kókai Lajos javára m.-lapádi Tunyogi Csapó János ellen 255 kor. 45 fill. s jár. erejéig 1903. évi augusztus hó 28-án foganatosított kielégítési végrehajtás után foglalt és 694 kor.-ra becsült

következő ingóságok, u. m.: 1 tehén, 4 malaos, 1 koosi, széna stb. nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. járásbíró 1903-ik évi V. 610/4 számú végzése folytán 255 kor. 45 fill. tőkekövetelés, ennek 1902. évi július hó 4. napjától járó 5% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 5 kor. 15 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig M.-Lapádon az alperes lakásán leendő eszközésére 1904. évi január hó 20-ik napjának d. e. 10 óra határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsárban alól is el fognak adatni.

Kelt Nagyenyeden, 1903. évi decz. hó 24. napján.

Gajzágó Simon
kir. bírósági végrehajtó.

1 1-1

Sz. 4402—1903. tkvi.

Hirdetmény.

Buzd község telekkönyvei tagosítás következtében az 1869 évi 2579 sz. szabályrendelettel képest átalakítottak és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és 1891. évi XVI. t.-czikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-cz.-ben szabályozott eljárás a teleknyezőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

E czélból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1904. évi február hó 29-ik napján fog kezdődni.

Ennélfogva felhívottnak:

1. Az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyvi végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, akik a tkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság hitelesítő bizottsága előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák be.

3. Mindazok, kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. t.-cz. 15—18. §-ai és az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5—7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak, és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, vagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött bizottság előtt szóval ismerje el, és a tulajdonjog bekebelezésére nézve engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték-elengedési kedvezménytől is elesnek, és

4. Azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyanint az ily bejegyzésekkel terhel ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedélyt nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezménytől elesnek.

Vizaknán, 1903. december 15-én.

Korinsky,
kir. jbiró.

513 2-3

Pénzt, sok pénzt,

havonként 1000 koronáig kereshet mindenki tisztességesen minden szakismeret nélkül.

Küldje be címét **E 419** jelige alatt a következő címre: **Annoncen-Abteilung des „Merkur“ Mannheim, Meerfeldstr. 441 17-50**

TÁNGEL JÓZSEF
női, férfi és gyermek divatáru üzletében
NAGYENYEDEN

a legszolidabb szabott árak mellett
csakis mindig
a legjobb minőségű árak lesznek kiszolgálva.

